

ОТДЕЛ ЗА ВЪНШНИ ЦЪРКОВНИ ВРЪЗКИ
на Московската патриаршия

Изявление на Светия Синод на Руската Православна Църква от 28 януари 2022 г.

Членовете на Светия Синод на Руската Православна Църква се запознаха с публикуваното на 12 януари 2022 г. комюнике на Светия Синод на Александрийската Патриаршия, посветено на създадената от Руската Православна Църква Патриаршеска екзархия в Африка.

Светият Синод на Руската Православна Църква смята за необходимо да отговори на направените в документа опити за изопачаване на истинските причини и обстоятелства на образуването на екзархията.

Решението на Московската Патриаршия се обяснява в комюникето чрез «факта на признаване на автокефалията на Украинската Православна Църква» от страна на Блаженейшия Патриарх Александрийски Теодор.

Това твърдение е основано върху една напълно лъжлива теза, защото Украинската Православна

Църква както е съществувала, така и продължава да съществува в качеството на самостоятелна в своето управление част от Руската Православна Църква. За никаква автокефалия Украинската Църква не е молила и никаква автокефалия не е получавала. Напротив, тя решително отхвърли натрапения ѝ отвън и подкрепен от тогавашните държавни власти и разколниците в страната процес на предоставяне на тъй наречения томос за автокефалия. За това нееднократно и публично е ставало дума в официалните изявления на Събора на епископите и Синода на Украинската Православна Църква, в изказванията на нейните архипастири, духовенство, монаси и миряни, абсолютното мнозинство от които желяеха и желаят да запазят единството си с Московската Патриаршия.

Тъй наречената автокефалия беше предоставена от Константинополската Патриаршия не на каноничната Украинска Православна Църква – най-голямата конфесия в Украйна, наброяваща понастоящем 108 архиепери, 12 381 енории, 12 513 свещенослужители, 260 манастира и 4 630 монаси, – а на група разколници, отпаднали от нея и продължаващи да враждуват с нея. Именно от тези хора без законна хиротония и свещеническа благодат, и от техните съмишленици Константинополската Патриаршия въпреки каноните образува «автокефална църква». И именно с тази разколническа безблагодатна структура встъпи в общение Блаженейшият Патриарх Александрийски Теодор.

Светият Синод на Руската Православна Църква отбелязва със скръб изопачаването на православната еклисиология, проявило се в реализацията на сценария с тъй наречената украинска автокефалия. Но това изопачаване е допуснато не от Руската Църква, както се твърди в комуникето на Александрийския Синод. То се съдържа в делата на Константинополската Патриаршия, нахлула беззаконно в Украйна, а също и в изявленията на изтъкнатите ѝ представители. Опитите за представяне на първия по диптих Предстоятел като «пръв без равни» в Православната Църква, който уж притежава изключителното право да предоставя и да отнема по свое усмотрение автокефалии, да откъсва от Поместните Църкви техни части, да отзовава едностранно документи с повече от тристагодишна давност, да отменя единолично съдебните решения на Архиерейските Събори на други автокефални Църкви, да «възстановява» произволно в священ сан лица, които никога не са го имали, са без съмнение отстъпление от светоотеческото учение за Църквата и от многовековното православно Предание.

Членовете на Светия Синод на Руската Православна Църква помнят изказванията на Предстоятелите на Александрийската Православна Църква в подкрепа на каноничната Църква в Украйна в лоното на Московската Патриаршия, включително и изявленията на Блаженейшия Патриарх Теодор, които той правеше доскоро, и то не един път. Както свидетелстваше Негово Блаженство през 2016 г. в едно интервю, той винаги е заемал «позицията, че Украинската Църква е неделима част от Руската Православна Църква». През 2018 г., посещавайки Одеса, Предстоятелят на Александрийската Патриаршия призова вярващите да бъдат верни на «каноничната Църква в Украйна начело с Блаженейшия митрополит Онуфрий».

Но на 8 ноември 2019 г. Блаженейшият Патриарх Теодор неочаквано заяви, че признава украинската разколническа група, започна да споменава нейния ръководител по време на

богослужение, а на 13 август 2021 г. встъпи и в пряко евхаристийно общение с него.

Както е известно, признаването на разколническата структура в Украйна, направено от Блаженейшия Патриарх Теодор, предизвика неприемане, в това число и вътре в самата Александрийска Православна Църква. Много нейни свещенослужители се изказаха публично в защита на каноничната Украинска Църква, заявиха несъгласие с явно незаконното решение на своя Предстоятел и не пожелаха да останат в канонично подчинение на човек, тръгнал по пътя на разкола.

В течение на две години Руската Църква не отговаряше на постъпващите при нея молби на африкански клирици, но търпеливо очакваше, че Блаженейшият Патриарх Теодор ще промени своето решение. През това време обаче Негово Блаженство не се ограничи със споменаване на главата на една от украинските разколнически групи в диптихите на Православните Предстоятели, но и встъпи в евхаристийно общение с него и с другите «йерарси» на тази структура. Тези печални събития убедиха Светия Синод на Руската Православна Църква в необходимостта да отговори на постъпилите молби и да образува при тези изключителни обстоятелства Патриаршеска екзархия в Африка.

Това трудно решение, взето в контекста на признаването на украинските разколници от страна на Александрийския Патриарх, не е по никакъв начин израз на претенции за каноничната територия на древната Александрийска Църква, но преследва само една цел – да предостави канонична защита на онези православни клирици от Африка, които не желаят да участват в беззаконната легитимизация на разкола в Украйна.

Призоваваме Блаженейшия Патриарх Александрийски Теодор II и архипастирите на Светейшата Александрийска Църква да се откажат от подкрепата си за украинския разкол и да се върнат на каноничния път, за да се запази единството на Светото Православие.